

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 24. septembra 1921.

ŠTEV. 101.

Lahko je bilo toraj uvozniku in izvozniku kalkulirati cene uvožene-mu ali izvoženemu blagu; skoro fiks-na relacija avstrijske krone do raz-nih drugih valut je stabilizirala tudi v notranjosti države cene trgovske-

mu blagu, na tej bazi so bile kalkulirane plače in mezde, in nikomur se ni bilo bati usodnih pretresljajev.

Ravno tako je bilo tudi v drugih državah. Za ameriški dolar si dobil v Avstriji K 4.80, včasih K 4.75 ali tudi K 4.85.

Te idilične razmere je vojna temeljito pretresla. Valute in devize so šle v nekaterih deželah rapidno navzdol, dočim so se v drugih neprijetno zvišale. Vzroki so bili različni. V deželah pa, kjer je valuta padla, je bilo treba iskati nove novčanice, da je mogla država zadostiti prometnim zahtevam, kakor tudi zahtevam po višjih plačah in mezdah.

Pogrešna pa je bila misel, da se s tem, ako se zmanjša množina cirkulirajočih bankovcev, eo ipso zviša kurs denarja in odpravi druginja. Množina krožečih bankovcev ali državnih novčanic je precej nemerodajna za stanje valutnega kurza. Zato zmanjšanje množine krožečih novčanic nikakor ne more vplivati na zvišanje valutne vrednosti in tudi ne na odpravo druginje, dokler imajo uradniki jednako visoke plače in pridobitni sloji jednakoviseke dohodke, kakor so jih imeli pred tem zmanjšanjem krožečih novčanic kakšen vpliv, bi morali istočasno znižati za služke trgovcev in plače uradnikov, kakor tudi mezde delavcev. To je v praksi skoro neizvedljivo. Zato sem vedno zastopal mnenje, da je nepotrebno in da lahko provzroči v trgovskem prometu velik nered, ako se odtegnejo znatne svote krožečih novčanic prometu. Niso mi pa verjeli, in sem bil preglasovan. Češka sicer ni izvedla devalvacije krone, ampak ona je dejala velike množine novčanic pod zaporo, in je prosto razpolaganje z dobroimetjem pri kontokorentnih računih izdatno omejila oz. stavila pod državno kontrolo. Razvoj stvari pa je moje mnenje potrdil kot pravilno. — Kajti vse te odredbe so se deloma že razveljavile, deloma pa se še bodo — na zahtevo javnosti.

Čisto naravno. Kajti razmere so se prilagodile dejanskemu stanju naše valute. Mi dobivamo tiste plače, trgovci imajo iste zaslužke, in množina krožečih bankovcev je ista, kakor odgovorja dejanskim potrebam in stanju naše valute.

Pridobitni sloji, industrija, trgovina, obrtniki, poljedelci itd., uradniki, delavci itd. — so se prilagodili razmeram, in kalkulirajo na podlagi dejanskega stanja. To pa je ogromna večina naroda. Neproduktivni sloji, kakor so stari, bolni ljudje, ki so navezani na fiksne rente, so seveda vsled vojne mnogo izgubili. To pa je stvar socialnega zakonodajstva.

(Dalje prih.)

Čas za podpisovanje 7% državne invest. posojila je samo še do 30. septembra 1921.

Pregled neposrednih davkov

s stališča novega finanč. zakona.

(Nadaljevanje.)

VII. Plačarina.

Plačarina se odmerja le od službenih prejemkov.

Doslej so plačevali zasebni uslužbenci plačarino, ako so znašali njihovi službeni prejemki letno nad 6400 kron. Pri službenih dohodkih do 30 tisoč kron, so bili prosti 70% nega enotnega državnega pribitka in pa doklad za avtonomne oblasti. Pri službenih prejemkih nad 30.000 K pa so plačevali tudi še te pribitke.

Davčno breme je bilo zelo občutno in je rodilo splošen odpor. Finančna uprava je ugodila predložbam zasebnih nameščencev. Sedaj se odmerja plačarina na tale način:

Prvič se bistveno zniža že temeljna podstava za odmero plačarine. Službeni prejemki zasebnih nameščencev se upoštevajo pri odmeri plačarine (in dohodnine, vide zgoraj) samo z nastopnim delnim zneskom in sicer, ako celokupni prejemek ni večji od

7.500 dinarjev	s 50%
11.250 "	s 60%
15.000 "	s 70%
20.000 "	s 80%
25.000 "	z 90%

Šele od tako izračunjenih zneskov se pobira plačarina. In sicer, so nameščenci, katerih službeni prejemki znašajo manj kot 750 dinarjev, prosti plačarine.

Ako pa znašajo na zgoraj navedeni način izračunjeni zneski več kot 750 dinarjev, se odmerja pa plačarina po sledečih stopnjah:

- stopnja od 7500 dinarjev do izpod 10.000 dinarjev 1%.
- stopnja od 10.000 dinarjev do izpod 12.500 dinarjev 2%.
- stopnja od 12.500 dinarjev do 16.250 dinarjev 3%.
- stopnja od 16.250 dinarjev do 20.000 dinarjev 4%.
- stopnja od 20.000 dinarjev do 25.000 dinarjev 5%.
- stopnja nad 25.000 dinarjev 6%.

Plačarina prve stopnje (7500 do 10.000 dinarjev) je prosta državnega pribitka in doklad za avtonomne oblasti.

Državni nameščenci so prosti plačarine.

Finančni zakon vsebuje pri plačarini še določbo o jamstvu službodajalec za plačarino, ako je službojemalec pri njih zaposlen več kot en mesec. Podrobnosti o tem jamstvu smo navedli pri dohodnini. Dotične določbe veljajo analogno tudi za plačarino.

VIII. Tantijemni davek.

Zakon z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 13, ki obravnava v III. členu tantijemni davek, se vsled novega finančnega zakona ne spreminja.

V koliko se interne davčne določbe spreminjajo (t. j. glede kompetence o kontroli in pa glede odrezkov izkaza »B«), smo pa že itak omenili pri posebnih pridobitnih.

Poleg 15% nega tantijemnega davka se pobira še 100% ni enotni državni pribitek.

Doklade za avtonomne oblasti se ne pobirajo.

IX. Invalidski davek.

Se bo pobiral v davčnem letu 1921. Novi finančni zakon nima v tem oziru nikakih sprememb. Radi tega veljajo dosedajni predpisi. Davek je prost vseh državnih pribitkov in avtonomnih doklad.

X. Davek na poslovni promet.

Člen 36. novega finančnega zakona ne vsebuje nikake določbe o davku na poslovni promet. Pač pa se nahaja v novem finančnem zakonu in sicer v odstavku o neposrednih davkih člen 30, ki odreja, da je smatrati davek na poslovni promet, dejansko plačan v poslednjem letu, za režijsko postavko. Tega izdatka se torej pri odmeri neposrednih davkov (n. pr. dohodnine, posebne pridobitne itd.), ne sme prištevati v odmero obdačbeno podlago.

Ker te določbe morda niso vsem jasne, omenjamo tole. Ako plačam davek na poslovni promet, tedaj je tak izdatek smatrati pri odmeri neposrednih davkov kot navaden obratni strošek, kot so n. pr. izdatki na plačah za trgovske in tovarniške uslužbence, izdatki za kurjavo in razsvetljavo, dohodnega vira, popravila obratnih naprav itd.

Kakor že zgoraj omenjeno, novi finančni zakon molči drugače o davku na poslovni promet. Slišali smo pa, da se bode objavil nov zakon o tem davku, ker je stari, sedaj uporabljeni zakon naletel na odpor. Prometni davek za davčno leto 1921 se bode po teh virih odmerjal torej drugače kakor doslej. S predmetom se bomo bavili podrobneje, kakor hitro izide zadevni zakon.

XI.

Doslej smo navedli spremembe, ki zadevajo le posamezne davčne kategorije. Finančni zakon pa vsebuje tudi še nekatere velevažne splošne spremembe, ki veljajo za vse oziroma za več davčnih vrst.

(Dalje prihodnjič.)

Kako naj preračuni službodajalec odbitljive davke za svoje uslužbence.

(Nadaljevanje.)

Sedaj nam je dohodnino lahko odmeriti. Vporabiti nam je le davčno lestvico, katero vsebuje § 172. zak. o osebnih davkih iz l. 1896. Davčna lestvica je sledeča.

Dohodki		Znesek dohodnine K
nad K	do vključno K	
10 000	11.000	273
11.000	12.000	309
12.000	13.000	348
13.000	14.000	387
14.000	15.000	428
15.000	16.000	469
16.000	17.000	510
17.000	18.000	552
18.000	19.000	597
19.000	20.000	643
20.000	22.000	706
22.000	24.000	793
24.000	26.000	886
26.000	28.000	978
28.000	30.000	1.071
30.000	32.000	1.169
32.000	34.000	1.267
34.000	36.000	1.365
36.000	38.000	1.463
38.000	40.000	1.561
40.000	44.000	1.705
44.000	48.000	1.905
48.000	52.000	2.106
52.000	56.000	2.307
56.000	60.000	2.513
60.000	64.000	2.719
64.000	68.000	2.935
68.000	72.000	3.152
72.000	76.000	3.378
76.000	80.000	3.615
80.000	84.000	3.852
84.000	88.000	4.089
88.000	92.000	4.336
92.000	96.000	4.584
96.000	100.000	4.841

Pri dohodkih nad 100.000 K do vključno 200.000 K se zvišuje vsaka stopnja za 4000 K in davek pa za 268 K; pri dohodkih nad 200.000 K do vključno 210.000 K znaša dohodnina 12.030 K. Pri dohodkih nad 210 tisoč kron se zvišujejo davčne stopnje za 10.000 K in davek pa za 670 K.

Da ne bo zmot, opozarjamo že tu bralce, da je dohodnino odmeriti s pomočjo zgoraj navedene davčne lestvice le od celotnega ali na celo leto preračunjenega službenega, oziroma meznega obdavčljivega prejemka.

Odbiva se pa oni del davkov, ki odpade sorazmerno na izplačilo. Ako prejemam plačo mesečno, se mi tudi davek odbiva po dvanajstinkah. — Vendar pa je paziti na gotove vrste meznih prejemkov, ki se po svoji naravi ne izplačujejo celo leto, ampak le skozi gotovo sezijo, n. pr. zidarji. Ako ti niso celoletno zaposleni, ker traja n. pr. sezija le 6—8 mesecev, ne smem ugotoviti celoletne dohodke in od njih odmeriti davke, ampak moram ugotoviti le sezijske dohodke.

Doslej smo ugotovili torej

- celoletne oziroma sezijske dohodke,
- obdačljivi znesek teh dohodkov,
- višino osnovke dohodnine na podlagi objavljene davčne lestvice.

Službodajalec mora pa še vedeti, ali in koliko znaša »samska« doklada in pa »vojna« doklada, ki se šteje k dohodnini

Samske doklade je dvojne vrste. Imamo 10%no in 15%no samsko doklado. Ako je davčni zavezanec samski, udovec, torej brez žene in otrok, s katerimi bi živel v skupnem hišnem gospodarstvu, ali za katere bi moral skrbeti, tedaj plača 15%no samsko

doklado. Ako ima le ženo, ali pa ako ima udovec preživljati le enega otroka, plačuje se 10%na samska doklada. Preživlja pa službojemalec ženo in otroka odnosno udovec najmanj 2 otroka, ne plačuje nikake samske doklade.

Deset oziroma 15% na samska doklada k dohodnini se odmeri tako, da se množi dohodnino t. j. osnovni državni davek z 10% oziroma 15%.

N. pr. Plača (obdačljiva!) znaša 30.000 K. Dohodnina brez doklad znaša 1.071 K. 10% na samska doklada znaša tedaj 107 K 10 v.

Konečno moramo ugotoviti še vojno doklado.

Odmerja se od dohodnine plus eventualne samske doklade.

Davčna lestvica za vojno doklado je ta-le (ces. naredba z dne 28. avg. 1916, drž. zak. št. 280).

Pri dohodkih (obdavčljivih):

Nad K	Do vključno K	%
10 000	14.000	30%
14 000	20.000	35%
20 000	26.000	40%
26 000	32.000	45%
32.000	40.000	50%
40.000	48.000	55%
48.000	56.000	60%
56.000	64.000	65%
64.000	76.000	70%
76.000	100.000	80%
100.000	140.000	90%
140.000	200.000	100%
200.000	—	120%

rednega davka t. j. dohodnine in eventualne samske doklade.

Osnovni davek na dohodnino, dalje samska doklada in pa vojna doklada dajo še le oni znesek, ki se imenuje davčno-pravno dohodnina.

Sedaj nam je odmeriti še plačarino.

Predvsem nam je vedeti, da se odmerja (torej odbiva in odpremlja) plačarina le tedaj, ako znašajo obdavčljivi službeni odnosno mezdni prejemki, preračunjeni na celo leto več kot 7500 dinarjev t. j. več kot 30.000 K.

Ako prejemam manj kot 30.000 kron obdavčljive plače na leto, sem prost plačarine.

Merodajna je tu »obdačljiva« ne pa dejansko prejeta celoletna plača. Dejanske celoletne prejemke je treba najprej množiti z zgoraj navedenimi odstotki. Zmnožek da še le »obdavčljivo« plačo, mezdo itd., katero se rabi pri odmeri dohodnine in plačarine.

Od tako izračunjenih prejemkov se pobira še le plačarina in sicer po sledeči lestvici (glej finančni zakon za leto 1921, Uradni list, št. 90/240. z dne 2. avg. 1921):

Stopnja	Od K	Do izključno K	%
1.	30 000	40.000	1%
2.	40.000	50.000	2%
3.	50.000	65.000	3%
4.	65.000	80.000	4%
5.	80.000	100.000	5%
6.	100.000	—	6%

N. pr. plače imam 60.000 K letno. Obdačljivi prejemki znašajo torej (60.000 K × 70% . . . 42.000 K. Na plačarini se odmeri (42.000 K × 2%) . . . 840 K.

Poleg plačarine se pa pobira še 70% ni enotni državni pribitek in pa avtonomne doklade. Vendar se pri obdavčljivih plačah in mezdah v letnem znesku izpod 40.000 K ne plača teh pribitkov. 70% ni enotni državni pribitek in avtonomne doklade se torej pobirajo k plačarini le pri obdavčljivih službenih prejemkih od 40.000 K in više.

(Dalje prihodnjič.)

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Po uradnih virih sestavil
I. Mohorič.)
(Dalje.)

Delniški kapital 147 bank je znašal 818.560.000 fl. z dovoljenimi nadaljnimi emisijami na 1502.620.000 goldinarjev. Od tega pripada na dunajske centralne banke 660.6 milijonov osnovnega kapitala in 447.4 milj. dovoljenih daljših emisij. Provincijalne banke, ki so bile vezane na drobno klijentelo in lokalne podjetniške kroge in zavode so imele 157.960.000 fl. kapitala in za 236.660.000 fl. dovoljenih emisij. Faktično pa je bilo vplačanih na Dunaju 502.495.600 fl. ali 76.07% nominala in v provinciji 107.466.476 fl. ali 68.03%. Podrobni razvoj bančnih podjetij nudi sledeči pregled:

Leto	Štev. bančnih zavodov	Vplačane deln. kapitala v milijonih goldinarjev	Dohodkov v milijonih fl.	Uspeha milijonih fl.
1872	131	508.63	133.26	88.88
1873	102	480.84	101.35	39.11
1874	75	329.72	70.83	18.88
1875	71	321.58	58. —	11.90
1876	65	269.84	55.01	8.98
1877	57	238.74	52.42	17.30
1878	53	236.27	53.71	19.05
1879	53	239.89	58.62	22.51
1880	54	262.81	58.17	22.54
1881	55	210.40	65.98	27.33
1882	56	312.08	63.89	24.76

Po krizi so cene efektov globoko padle in Schäffle pripoveduje o svojih spominih (Aus meinem Leben), da so si pred pustom delali maskaradne kostume iz delnic raznih podjetij. Od 70 delniških bank na Dunaju, ki so bile plod spekulacijske dobe, jih je preživelo krizo samo 8, in v provincijah od 65 le 21. Celotno je ostalo na Dunaju samo 14 bank, kar je popolnoma zadostovalo gospodarskim potrebam. Po deželah, kjer udarci krize niso bili tako silni, so morale banke reducirati svoj kapital in omejiti delokrog, da se vzdrže na površju.

Clenovitost bančnega sistema in filijalnega omrežja je v tesni zvezi s krajnim razvojem industrijalnih podjetij in celotnega trgovskega prometa. Zadnjim dvem je zopet bistven predpogoj členovitost prometne mreže. V naših pokrajinah je vzdržala krizo samo tržaška Banca commerciale in Stajerska diskontna banka z l. 1864. Ljubljansko »Gewerbebank« je vzelo že leto 1872, v katerem se je mimogrede ustanovilo še 31 novih. Dalje so na jugu razpadle »Triester Bankvereine«, »Austro-orientalische Bank«, prva z delniškim kapitalom 1.400.000 fl., druga pa 1 milijonom goldinarjev. »Allgemeine österreichische Creditbank« v Gradcu pa je prišla celo v konkurz. Gospodarski pokret se je bil vrget v svoji genialni iznajdljivosti na kolonialne atrakcije. — Bila je to znana Lessepsova doba gradbe sueškega kanala in čez noč sta bila ustanovljena Avstro-egiptska banka in »Industrijska banka«, ki sta v predkrizni dobi izkazovale od 31% do 43.5% dividende. Obe italijanski tržaški banki, Banca popolare Triestina, ustanovljena že l. 1869, katero je uničil znani run 1910 in Banca commerciale ste morali takrat reducirati svoj delniški kapital, enako graška in mariborska eskontna, ki datira iz leta 1872 ter Krainische Eskompte-Gesellschaft, vse starega avstrijskega tipa eskontnih bank. Graška k. k. priv. Steiermärkische Eskompte-Bank se je razvila v tej dobi iz prvotno skromnega zavoda z 689.000 fl. delniškega kapitala v 3445 delnicah v posameznih etapah:

1867 l. na 1 milijon fl.;
1869 l. na 1½ milijona fl.;
1872 l. na 2 milijona fl.;
1873 l. na 4 milijona fl. z dovoljenjem zvišati emisijo delnic do 5 milijonov fl. Tuje vloge so od konca

1872 do maja 1873. poskočile z 6 na 12 milijonov fl. in banka je razvila delovanje po vseh slovenskih pokrajinah. Ustanovila je podružnice v Celovcu, Ljubljani, Beljaku, Mariboru, Gorici ter na Dunaju.

(Dalje prihodnjic.)

Dr. Fran Ogrin.

Naše gospodarske naloge v prihodnji kampanji.

A) Začeli smo novo gospodarsko leto, od katerega smo si veliko obetali, zlasti od forsiranega izvoza agrarnih pridelkov in izdelkov, da naša je uničila tolike množine prirekanin poljskih pridelkov, da ne bo ravno venko preostalo za izvoz, ako ne bomo dovolj preskrbeti za prehrano domačega prebivalstva. Pač, če je bil pac prepozen, da bi mogli popolnoma popraviti na poljskih nastalih nastalo škodo. Koristil je pa ne dvomno toliko, da ni bil izpad glave jesenskih pridelkov tako groben, kakor se je računalo.

Po nastalem položaju moramo pa uravnati nadaljne smernice. Te bi bile: 1. Zbiranje čim najbolj zanesljivih statističnih podatkov o letošnji letini. Po teh bomo videli, koliko smo pridelali, koliko rabimo za svojo prehrano ter kaj in koliko moremo izvoziti. Ureditev dobjenih podatkov naj prevzame medministrska komisija, da ne bodo posamezna interesirana ministrstva delala statistike vsako zase in prišla do raznih, nasprotujočih si rezultatov.

2. Organizacija izvoza. Odvisne pridelke moramo izvažati v kraje in na način, da bomo imeli od tega čim največji dobiček. Sem spada: a) zagotovitev inozemskih tržišč; b) predelavanje poljskih surovin in suja v izdelke, ki se normalno ne morejo več dalje predelavati; c) olajšave v izvozu. Glede prve točke nam je pri pomniti, da imamo čedalje več konkurentov pri izvozu agrarnih produktov v inozemstvo. To so zlasti Romunija, Bolgarska, Madžarska, glede izvažanja vina pa Italija, Spanija, Francija. Posebno letos utegnemo pridelati izborno vinsko kapljico, četudi bo kvantum najbrže zaostajal za lanskim. Sicer pa bomo mogli odprodati v inozemstvo vsaj c. 800.000 hl. Tej množini pa moramo zagotoviti inozemske trge in skleniti n. pr. s Čehoslovaško tako pogodbo, kakor jo je sklenila Italija. Da pa bomo mogli konkurirati s tujimi vinskimi tvrdkami je pa v prvi vrsti potrebna pocenitev naših vin, namenjenih za izvoz. Kako bi bil ta glede vina v ostalem organizirati, o tem so sklepane že razne enquete in je v zadevi tudi še nedavno v tem listu razpravljal kmetijski svetnik Skalicky.

Enkrat dobljena tuja tržišča moramo skušati obdržati na vsak način, četudi bi morali ev. štediti z uporabo živil doma.

K b). Teoretično je pravilno, da izvažamo namesto žita moko, namesto živine in prašičev meso in slanino, toda ni samo od nas odvisno, v kakem stanu nam je izvažati agrarne produkte, marveč v tem se moramo ravnati po naših konkurentih in upoštevati pomanjkljivost prometnih razmer in nedostajanje potrebnih naprav (za hlajenje mesa itd.).

C) Olajšave v izvozu. V prvi vrsti gre za to, ali naj je izvoz popolnoma prost ali pa omejen glede vrste blaga in množine za izvoz pripuščenih količin. Najbolj zdravo gospodarsko načelo je prosta trgovina v domačem in zunanjem (izvoznem) prometu. Ker pa svetovno gospodarstvo še ni stabilizirano, bi rodilo izvajanje tega načela začasno še slabe posledice. Špekulanti bi izvozili tolike množine agrarnih produktov, da bi nastalo doma občutno pomanjkanje oz. draginja živil in krmil. Zato je vlada že prepovedala izvoz krmil vsake vrste. Tej prepovedi zna slediti omejitvev glede izvažanja nekaterih vrst živil. Onemu blagu (živlom) pa, ki jih ne rabimo za svojo prehrano, pa je izvoz olajšati s pocenitvijo voznine

(Železniških tarif) in znižanjem odnosno odpravo izvozne carine. Carinski postopek naj bi bil kar najhitrejši in enostaven. V tem oziru obstoja naredba, carine prostega izvoza mesa, ravnatoka prašičev do gotove teže, odzvi se na pomisleke.

Ker bomo pridelali radi poletno suše veliko manj sena in sploh krmil kakor lani, je rešiti dvojni problem: a) kako omogočiti živinorejcem, da morejo obdržati čim največ živine čez zimo in b) kako naj se vrši izvoz živine v inozemstvo, da ne zgubimo preveč pri tem. K a). V ta namen naj se prepove vsak nakup krmil v spekulativne svrhe, tako da bo prodajal producent, ki jih sam ne potrebuje, le porabnikom. Pospešuje naj se tudi izvoz krmil iz inozemstva, kjer naša morda ni naredila tolike škode: iz Nemške, Avstrije in od drugih. K b). Za izvoz določene živine ne smemo postaviti hkrati na trg, ampak v več razdobjih, ker sicer morajo cene živin še bolj pasti. Da olajšamo konkurenco našim izvoznikom in gospodarskim združenjem z madžarskimi, romunskimi in drugimi činitelji, bi bila začasno carina popolnoma odpravljena.

B) Kot rezultat prednih izvajanj je smatrali, da ne moremo pričakovati od letos pridelanih agrarnih produktov niti zmanjšanja draginje (doma) niti zboljšanja valute vslopnem. Saj je kazala curiška borza ob začetku gospodarske kampanje 3.10 in kaže danes 2.40. Da tedaj omogočimo dviganje in zboljšanje naše valute, je potrebno zlasti a) forsiranje izvoza dotičnih industrijskih izdelkov, zlasti pa lesa in lesnih izdelkov; b) zaključek zunanjega posojila 500 milijonov frankov v zlatu in c) čimprejšnje konsolidiranje notranje in zunanje političnih razmer.

K a). Po statistiki znaša izvoz lesa in lesnih izdelkov v prvem četrtletju l. komaj 1 desetino vsega izvoza. To je naravnost smešno za naše gozdno bogastvo. Res, da se naš les splošno ne more meriti glede kvalitete s čehoslovaškim ali celo romunskim; vendar moramo poskušati z vsemi sredstvi, da ohranimo stara lesna tržišča in pridobimo še nova. Seveda bo pa treba iti s ceno doli in zmanjšati n. pr. produkcijske stroške. Tudi izvozno carino lahko odpravimo.

K b) in c). Dokler se pri nas politične razmere ne ublaže in ustalijo, dalje, dokler ne nemo z natskavanjem bankovcev in nismo pritegnili tujega kapitala, potem industrijskih podjetij in posojila v svoje gospodarsko območje, toliko časa ni misliti, da bi se naša valuta zboljšala in torej draginja zmanjšala.

Slednjič moramo tudi popraviti in dopolniti železniško omrežje in železniški vozovni park ter bolj štiti domačo industrijo kakor dosedaj. Nekaj poročila za to daje ministrski sklep, da so državne dobave kriti principijelno v tuzemstvu in le, ako ni dotičnega blaga doma, v inozemstvu.

Izvoz in uvoz.

Izvoz tanina. Danes je izvoz strojilnega ekstrakta jako otežkočen, ker obstoja še vedno razglas osrednje vlade, pisarna generalne direkcije carine v Beogradu, z dne 31. aprila 1921 C br. 27.138 objavljen v Uradnem listu št. 58 z dne 31. maja 1921, kjer se dovoljuje izvoz trhlega ali od dežja izpranega kostanjevega ali hrastovega lesa za kurjavo, na podlagi katerega je možno izvažati tudi zdrav kostanjev les, ker se ga naloži v spodnjem delu vagona. Konkurira tudi Querbracho Ekstrakt, za katerega bi bilo treba zvišati uvozno carino od 10 (min.) do 20 din. na najmanj 50 din. Treba bi bilo zvišati še nadalje tovarnino za kostanjev les in sploh prepovedati izvoz kostanjevega lesu, da bi se olajšalo izvoz tanina, o čemur so časopisi čisto, vendar prezgodaj poročali.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Pokrajinska monopolna direkcija v Ljubljani. Uprava državnih monopo-

lov v Beogradu je osnovala v Ljubljani monopolno slovarišče soli (monopolno skladišče soli), ki je začasno v prostorih tobačne tvornice v Ljubljani, Tržaška cesta št. 12. Iz tega skladišča se bo odajala sol na debelo v vrečah po 100 kg, in sicer najmanj po 1000 kg proti vnaprejšnjemu plačilu. Kvaliteta: bela in zmleta, kamenita (mineralna), jedilna sol prve vrste iz državne solarne v Kreki (Bosna). Cena: 160 dinarjev za 100 kg. Vreče se zaračunavajo po nabavni ceni (sedaj po 11.25 dinarjev za vsako). Zunanji interesi, ki prevzemajo cele vagonne, smejo uporabljati dovoljeno železnico neposredno pri našem skladišču proti plačilu dotične pristojbine. Izdaja se sol na vagon vsak dan razen ob sobotah, manjše količine pa samo ob ponedeljkih, torkih in sredo, med dopoldanskimi uradnimi urami. Plačila sprejema blagajna tobačne tvornice v Ljubljani; zunanjim odjemalcem so na razpolago položnice pošto-čekovnega urada na račun monopolnega slovarišča soli v Ljubljani. Ur. list 114 z dne 22. septembra 1921.

Tobačna, izkaznica na Čehoslovaškem. Sele te dni so na Čehoslovaškem odpravili tobačne izkaznice, ki so bile v rabi še iz za svetovne vojne.

Industrija.

Škodove tovarne na Češkem so za dve leti naprej dobile naročila za izdelovanje lokomotiv in za popravila v vojni poškodovanih lokomotiv. Romunska vlada je že dobila 50 lokomotiv in čaka še na nadaljnjih 80 naročenih.

Denarstvo.

Predlogi finančnega ministra za zboljšanje naše valute. Na seji 21. t. m. ki je trajala tri ure, je ministrski svet razpravljal o predlogih finančnega ministra za zboljšanje naše valute. Predlogi finančnega ministra so bili sprejeti. Seja se je 22. t. m. nadaljevala, nakar so bili sklepi predloženi ministrskemu svetu v odobrenje.

Boj za kontrolo nad trgovino z devizami in valutami. Zadnjim dvem sejam, ki so se vršile pod predsedstvom ministra financ dr. Kumanudija, so prisostvovali zastopniki bank in zastopniki trgovskih in industrijskih krogov. Seja sta bili zelo burni, ker so delegati trgovskih krogov zastopali stališče, da se mora nad trgovino z devizami in valutami postaviti kontrola, da ne bi v prihodnosti brezvestne spekulacije povzročale padanje našega denarja. Zastopniki bank in nekateri industrijski so pa zahtevali brezpogojno slobodno trgovino z devizami in valutami, ker jo smatrajo za edino sredstvo, da se naša valuta zboljša. Tudi so nekateri zastopniki bank odločno nastopili proti odgoditvi izplačila dolgov v inozemstvo, kar bi ubilo naš kredit. Po burni debati je bila sprejeta uredba, katero je podpisal minister financ. Po novi uredbi bodo mogle nekatere domače in tuje banke in to one, ki imajo več kot 3.000.000 kron izplačane glavnice, vršiti kontrolo nad trgovino z devizami in valutami. — Prvo kontrolo bo imel poseben odbor, ki bo sestavljen iz zastopnikov ministrstva financ in Narodne Banke. Izvršila se bo revizija borze, ukinitveni bodo pooblašeni borzni senzali. Nova uredba je bila predložena ministrskemu svetu v odobrenje.

Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom in likvidaciji pri ministrstvu za trgovino in industrijo pozivlje v Ur. l. št. 113, z dne 19. septembra t. l. vse one stranke, katere imajo proti njej kakršnekoli zahtevke iz poslova, ki se tičejo kompenzacijskih pogodb z avstrijsko, madžarsko in čehoslovaško republiko, naj se najkasneje v 30 dneh po dnevu, ko se objavi ta poziv, obrnejo do centralne uprave v Beogradu, Krunska ulica št. 14, s prošnjami, ki morajo biti opremljene s kolkom za 2 dinarja in s potrdilom pristojnega davčnega urada, da so poravnali davke, prdprisane za leto 1920 in za I. polovico leta 1921. Zahtevkov, ki se ji naznanijo po preteku navedenega roka, ne bo več upoštevali.

Prijava depozitov. Finančna delegacija objavlja uradno: Občinstvo se opozarja na poziv generalne direkcije državnih dolgov, da naj vsi naši državljani prijavijo depozite, ki jih imajo pri avstro-ogrski banki na Dunaju do 30. septembra t. l. tej direkciji. Prijave morajo vsebovati sledeče podatke: 1. ime in pri-

imek lastnika, poklic, bivališče (natančen naslov). 2. Vrsto, serijo, številko in nominalno vrednost posameznih vrednostnih papirjev (obveznic). 3. Iz katerega naslova so deponovani (n. zastavilo, lombard itd.). Radi izredne nujnosti zadeve se gori navedeni rok ne bo pod nikakim pogojem podaljšal.

Bolgarska vlada namerava zapreti soljsko borzo, ker v zadnjem času ne izpolnjuje svojih nalog, marveč z različnimi špekulacijami zelo škoduje gospodarskemu položaju v Bolgariji.

Svoje prihranke naloži vsako najbolje v državnem investicijskem posojilu, ker nosi 7 odstotkov. Pri nobenem denarnem zavodu se vloge ne obrestujejo tako visoko, temveč kvečjemu po 4 ali 4 in pol odstotkov. Finančni minister je razpisal to državno posojilo v znesku 500 milijonov dinarjev ali dveh milijard kron, da se s podpisanim denarjem izboljša naš promet, kar je tako zelo potrebno. Naše železnice zelo slabo funkcionirajo, naše ceste niso ravno v najboljšem stanju in naša rečna plovba tudi ni na višku. Vsled teh hib zastaja naš promet vedno bolj in bolj, in posledice so vsak dan bolj občutljive. Manjka lokomotiv in vozov, manjka nam ladij. Blago zastaja, ker se ne more prevažati v kraj, kamor je namenjeno in se kvari in leži, namembnik pa čaka na blago in ga ne more razpečati. To vse ustvarja vedno večjo draginjo, pod katero ječe vsi sloji prebivalstva. Ker pa država iz tekočih dohodkov ne more kriti stroškov za izboljšanje našega prometa, zato se obrača do prebivalstva s pozivom, naj podpiše državno investicijsko posojilo, ki je namenjeno izključno le za izboljšanje našega prometa. Ako se naša prometna sredstva izboljšajo, in se s tem zagotavlja živahnejši in rednejši promet, potem bodo imeli od tega koristi vsi sloji naše države in prva blagodejna posledica bo, da se bo naša valuta, ki je ravno sedaj dosegla tako nizek tečaj na inozemskih borzah, hitro opomogla in dobila ono kupno silo, ki ji gre po našem naravnem bogastvu. Zato naj nihče ne zamudi te ugodne prilike in naj svoje prihranke naloži edinole v 7-odstotnem državnem investicijskem posojilu, ker ima na eni strani to prednost, da mu naloženi kapital nese najmanj tri procento več kot drugo, na drugi strani pa s podpisovanjem posojila pomaga izboljšati naš promet in s tem tudi našo valuto in pripomore k blagostanju in konsolidaciji naše mlade države. Kdor namerava podpisati posojilo, naj se podviza, ker ima le še par dni časa.

Carina.

Konferenca za revizijo carinske tarife. 20. t. m. popoldne se je vršila konferenca glede stilizacije poročila, ki ga ima predložiti prva sekcija zakonodajnega odbora o izmenah izvozne carinske tarife. Konferenci so prisostvovali: minister financ dr. Kumanudi ter poslanci dr. Veljković, dr. Žerjav in delegati generalne direkcije carin. Člen 22 splošnega carinskega tarifa se izpremeni v tem smislu, da bi se ležarina plačevala po skali od 10 do 10 kg in ne od 100 do 100 kg, kakor se je plačevala do sedaj. V obče pa ostane ležarina neizpremenjena. Ako se brez krivde deklaranta blago ne zacarini v petih dneh, se ležarina ne bo računala. Četudi v ležarini sami ne bo velike razlike, moramo z veseljem pozdraviti dejstvo, da se ležarina ne bo plačevala brezpogojno za vsak dan, marveč, da se dovoli vsaj nekaj ležarine prostega časa.

Nova carinska tarifa je bila sprejeta v petek na seji zakonodajnega odbora. Nova tarifa, ki bo stopila 1. oktobra v veljavo, prepoveduje izvoz zlatega in srebrnega denarja, zlata in srebra v palcah, obdelanega zlata in srebra, prstani, nakitov, umetnin historične umetnosti itd. Finančni minister se pooblašča, da more omejiti ali celo prepovedati izvoz dinarjev in kronsko-dinarskih novčanic. Izvozna carinska tarifa je sledeča: za 100 kg pšenice 20 D, ovsu in ječmena 10 D, sena 5 D, opija 500 D, za konje in kobile, belgijske preko 3 leta stare 400 D, za konje in kobile ostale rase 250 D. Izvoz konj je dopuščen v kontingentu, ki ga odredi vlada. Za zaklane, očiščene ali neočiščene konje je izvoz prost. Za mezge 300 D, za osle 150 din.; izvoz obeh je dopuščen v kontingentu, ki ga odredi vlada. Za ovce, žive, 30 D; za koze 20 D od glave; za zaklane

ovce, koze in ovne, očiščene, 50 D od 100 kg. Kontingent za izvoz določi ista tako vlada. Za govedo, bivole in buše do 300 kg 120 D, za ostale 250 D od glave. Za zaklane in očiščene in za sveže meso 60 D za 100 kg. Svinje, žive, do 50 kilogramov so proste, preko 50 kg 150 din. Jajca 100 kg 100 D, volna 1000 D, goveje kože 400 D, telečje 600 D, ovčje 300 D, jagnjetina 200 D, krpe in odpadki 400 D, stari baker 150 D, črni premog 10 D, bukovni in železni pragi 1 D.

Davki.

Uredbo o davku na poslovni promet in pravilnik za izvrševanje uredbe o davku na poslovni promet, razglašen v Službenih Novinah št. 191, z dne 30. avgusta t. l., priobčuje Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo št. 113, z dne 19. septembra t. l., uredbo pod št. 289, pravilnik pa pod št. 290.

Nove položnice pošnega čekovnega zavoda za davčna plačila. Delegacija ministrstva financ je odredila, da naj davčni uradi en mesec pred dospelostjo davkov, t. j. v januarju, aprilu, juliju in oktobru dostavljajo položnice pošnega čekovnega zavoda, na katerih bo označen celotni predpis vsakega posameznega davka, skupna vsota do tedanjega plačila in znesek, ki naj ga stranka v pošnem čekovnem prometu plača, pred štirinajstim dnevom meseca februarja, majnika, avgusta in novembra, če se hoče izogniti stroškom za izvršilni opomin (4 vin. od vsake krone). Dokler predpis za tekoče leto davčnemu uradu še ne bo znan, bo na položnici naveden provizoren predpis v iznosu prošlega leta. Za te položnice se bodo računali samo tiskovni stroški po 30 vin. Hkratu bodo davkoplačevalci, ki stanujejo izven kraja kjer je nastanjen davčni urad, po razglasu opozorjeni, da so take položnice predane po pošti ter da naj jih, ako bi jih pošta pravočasno ne dostavila, sami na pošti dvignejo. Davčnim obvezancem se pa priporoča, da poravnajo svoja plačila v pošnem čekovnem prometu, ker si s tem prihranijo pot, k davčnemu uradu in večkrat celo ure trajajoče čakanje preden pridejo na vrsto. Hkratu pa s tem pomorejo da se denar steka neposredno v poštni čekovni zavod, ki vrši plačila za državno upravo. Seveda vsak davkoplačevalec tudi še nadalje kakor doslej zahteva pri davčnem uradu proti plačilu davčno knjižico in si da vanjo upisati predpis in plačila. Stranke pa lahko vsak čas zahtevajo tudi popoln izpisek iz kontne knjige dvčnega urada. Za ta izpisek pa je plačati po tar. post. 42 začasnega zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah takso 5 dinarjev.

Napisane ali naslikane stalne objave ali reklame. Po točki 13 člen 6 taksnega in pristojbinskega pravilnika z dne 20. julija 1921 (objavljenega v Uradnem listu z dne 30. avgusta 1921, št. 104 ex 1921) se morajo prijaviti vse napisane in naslikane stalne objave ali reklame, najkasneje do 15. oktobra 1921 najbližjemu davčnemu uradu, odpadajoča letna taksa za leto 1921 pa se mora plačati najkasneje do 1. novembra 1921. Vložiti prijavo in plačati takso so dolžni lastniki objekta, na katerem je objava, ali se vrši reklama. V interesu lastnikov hiš, ograd, tramvajskih podjetij, kioskov itd. je, da se ravna po zgoraj navedenih taksnih določbah, ker bi sicer morali plačati v smislu opombe 3 k tarifni postavki 8 začasnega zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 (objavljenega v Uradnem listu št. 100 ex 1921) desetkratno takso. Opozarja se nadalje, da podlegajo po točki 1 k tarifni postavki 8 citiranega zakona tudi plakati in druge objave zaradi materialne koristice, ki se prilepajo ali pritrjujejo na okna, zidove, vrata itd. za vsak izvod taksi pet para, odnosno 50 para. Ker je finančna uprava opazila, da se ta takсна dolžnost ne izpolnjuje, opozarja, da se bode postopalo odslej v slučaju netaksiranja po zakonu.

Promet.

Splošna železniška stavka na Dunaju. Obratno ravnateljstvo južne železnice poroča: V Avstriji je 24. septembra med Dunajem in Mürrzusschlagom izbruhnila železniška stavka. Ves promet med Dunajem in Mürrzusschlagom je ukinjen. Brzovlak Dunaj—Trst

izostane, zato izostanejo tudi brzovlaki Zagreb—Dunaj in Trst—Dunaj. Osební promet se za enkrat vrši še v polnem obsegu do Gradca, oziroma do Brucka.

Stavka dunajskih železničarjev. — 20. t. m. popoldne je izbruhnila na Dunaju delna stavka železničarjev, ker niso bili zadovoljni s predlogi vlade glede zvišanja mezde.

Železniška stavka na Dunaju je končana.

O novih državnih taksah za tovarne liste. V zmislu začasnega zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah, z dne 27. julija 1921, se pobira izza dne 1. septembra t. l. za vsak tovarni list, s katerim odpravljajo privatne osebe blago po železnici, državna taksa v kolikih za 1 dinar. Torej se prejšnji taksi 0.30, odnosno 1.20 dinarjev, izza gornjega dne (1. septembra t. l.) dopolnjujeta, odnosno znižujeta. Ista taksa se pobira tudi za tovarne liste pošiljk, ki tranzitirajo ozemlje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in za vložke tovarnih listov. Tovarni listi nove emisije, na katerih je kolek vtisnjen in ne prilepjen, se prično uporabljati dne 1. oktobra t. l., kar je uprava državnih monopolov tudi že objavila. (Ur. list, št. 142, dne 22. septembra 1921).

Nov pravilnik za izdajanje potnih listov. Ministrstvo notranjih zadev bo izdalo nov pravilnik za izdajanje potnih listov za inozemstvo.

Ureditvi železniškega prometa z Grško. V Beograd je dospel generalni ravnatelj grških železnic, da se bo z zastopniki prometnega ministrstva pretresalo vprašanje o ureditvi železniškega prometa med Grčijo in našo kraljevino.

Iz naših organizacij.

Kandidatje v cenilno komisijo za dohodnino. Gremij trgovcev, Zveza obrtnih zadrug, Zveza industrijev ter Društvo hišnih posestnikov, vsi v Ljubljani, so se združili na svojem sestanku, da postavijo za kandidate v cenilno komisijo za dohodnino sledeče gospode: komisijski člani: 1. Ivan Jelačin st., trgovec v Ljubljani; 2. Alojz Sušnik, trgovec v Ljubljani; 3. Josip Medved, trgovec v Ljubljani; 4. Ivan Rozman, čevljarški mojster v Ljubljani; 5. Fran Kavčič, gostilničar v Ljubljani; 6. Ivan Zakotnik, tesarski mojster v Ljubljani. Namestniki: 1. Ivan Korenčan, trgovec v Ljubljani; 2. Janko Lenassi, trgovec v Ljubljani; 3. Fran Stupica, trgovec v Ljubljani; 4. Adalbert Pučnik, krojaški mojster v Ljubljani; 5. Josip Toni, mešarski mojster v Ljubljani; 6. Josip Senica, mizarški mojster v Ljubljani. Volitev se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. od 7. ure zjutraj do 17. ure popoldne na Bregu št. 6. Črke A—K volijo v I. nadstropju soba št. 2; črke L—R volijo v II. nadstropju soba št. 3; črke S—Z volijo v II. nadstropju soba št. 5. Volitev bo osebna in ustna; le nedoletniki in osebe pod varstvom morajo svojo volilno pravico izvrševati po zakonitih zastopnikih. S seboj naj prinese volilec plačilne naloge, ali pa kak drug dokument, s katerim se lahko legitimira. Ker bo izid volitve za vse pridobitne sloje velike važnosti, prosimo za polnoštevilno udeležbo. — Načelniki.

Gremij trgovcev v Ribnici dne 20. septembra 1921. Za volitev v cenilne komisije za osebno dohodnino v Velikihlašah in Ribnici, ki se bo vršila v nedeljo dne 25. t. m. od 7. do 13. ure so postavili gospodarski krogi sledeče kandidate: člani: g. Ivan Hočevar, trgovec v Velikihlašah, g. Ivan Rus, trgovec v Brežah in g. Franc Mikolič, trgovec v Sodražici. — Namestniki: gosp. Ivan Šteh, trgovec v Dobropoljah, gosp. Josip Divjak, trgovec v Ribnici in gosp. Ivan Lavrič mlajši v Loškem potoku.

Ustanovni občni zbor trgovsk. gremija za sodna okraja Ribnica in Velikihlaš ter občini Draga in Trava kočevskega sodnega okraja s sedežem v Ribnici se je vršil dne 1. t. m. v dvorani pri Cenetu. — Obrtno-zadružni nadzornik g. dr. Munih otvoril občni zbor, konstatiral sklepčnost, ker je bilo 70 članov navzočih in preide k volitvam. V smislu gremijskih pravil § 22. je bil izvoljen za gremijskega načelnika g. Josip Divjak, trgovec v Ribnici, za namestnika g. Ferdo Doganec, trgovec iz Velikihlaš in Josip Rigler, trgovec iz Ribnice. — V gremijski odbor so bili pri

nadaljnih volitvah izvoljeni: g. Miloš Kavčič, trgovec iz Dobregopolja, g. Evgen Ivane, trgovec iz Sodražice, g. Vinco Merhar, trgovec v Dolenji vasi, g. Filip Peterlin, trgovec iz Ribnice, gosp. Ivan Klun, trgovec iz Ribnice, g. Edv. Zakrajšek, trgovec v Ponikvah, g. Fran Klun, trgovec v Prigorici, g. Fran Kline, trgovec Zdenskavas in g. Ivan Rus, lesni trgovec iz Brež. Za pregledovalca računov sta bila izvoljena g. Milan Klun in Emil Pakiž, oba trgovca v Ribnici. — Po končani volitvi odda g. dr. Munih besedo g. gremijskemu načelniku Josip Divjaku. — Slednji pozdravi navzoče, se zahvali za zaupanje in prečita račun pripravljalnega odbora, ki izkazuje dohodkov 38.004 K ter stroškov 19.589 kron in razdeli med vsacega posameznega člana po en račun vspeha. Nato predlaga obrtno-zadružni nadzornik g. dr. Munih važnost trgovske organizacije, naslikal je dejansko stanje med vojno in težki položaj, ki ga imajo trgovci sedaj proti konsumnim društvom ter naglašal važnost Trgovskega lista glede gospodarskih zadev za vsacega posameznega trgovca.

Dobava, prodaja.

Nabava odev, slamnjakov, žimnic, zglavnikov in zglavniške prevleke. Oddelek za socialno skrb pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani želi nabaviti za invalidske zavode nastopne vrste blaga: 530 komadov volnenih odev, 1616 metrov blaga za slamnjake, odnosno žimnice (gradl), 328 metrov blaga za zglavnike (gradl), 920 metrov blaga za zglavniške prevleke, in sicer franko Ljubljana. Pismene zapečatenе ponudbe (pravilno kolkovane), z vzorci vred, naj se pošljejo na gori omenjeni oddelek, invalidski odsek (Št. Peterska vojašnica) najkasneje do 30. septembra 1921. V ponudbi je navesti, v katerem roku (od dne naročila) se dobavi blago. Oddelek si pridržuje pravico, da sprejme izmed prispelih ponudb eno ali pa tudi več. Reflektira se le na dobro blago. Fakture se poravnajo najkasneje 14 dni potem, ko je bilo blago pravilno prevzeto.

Nabava za invalidske zavode. Oddelek za socialno skrb pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani, želi nabaviti za invalidske zavode, odnosno za invalide nastopne vrste blaga: 1365 metrov sukna za zimске suknje (event. ulstra), 368 metrov rokavine (podloga), 525 m jadvrine (podloga), 3150 komadov velikih gumbov, in sicer franko Ljubljana. Pismene zapečatenе ponudbe (pravilno kolkovane) z vzorci vred, naj se pošljejo na gori omenjeni oddelek, invalidski odsek (Št. Peterska vojašnica), najkasneje do 30. septembra 1921. V ponudbi je navesti, v katerem roku (od dne naročila) se dobavi blago. Oddelek si pridržuje pravico, da sprejme izmed prispelih ponudb eno, ali pa tudi več. Reflektira se le na dobro blago. Fakture se izplačajo najkasneje 14 dni potem, ko je bilo blago pravilno prevzeto.

Nabava 1000 vagonov drv. Ekonomski oddelek direkcije državnih železnic v Subotici bo 30. t. m. nabavljal potom pismene ofertne licitacije 1000 vagonov t. j. 20.000 kub. m. drv, kavcija 10%, kolek 20%.

Razno.

Predaja nemških vojnih ladij naši državi. V Kotorju se delajo velike priprave za sprejem vojnih ladij, katere mora Nemčija izročiti naši državi. V prvi partiji se nahaja pet plovnih jedinic najnovejšega tipa. Ladijam zapovedujejo naši častniki, posadka pa je nemška. Takoj ko bodo ladije sprejele naše oblasti, se bo posadka vrnila v Nemčijo po drugo partijo.

Demonstracije pred dunajsko borzo. Pred dunajsko borzo je demonstriralo 20. t. m. okrog 2000 oseb radi vedno naraščajoče draginje. Demonstrantje so posvali posetitelje borze in zahtevali, da se borza takoj zapre. Posredovala je varnostna straža, kateri se je po treh urah posrečilo razgnati razjarjeno množico. Zahtevi demonstrantov, da se borza zapre, se ni ugodilo.

Tržna poročila.

Poročilo s trga s poljskimi pridelki. Trgovina je nekoliko oživela. Pšenico

nudijo po K 1075.— do 1080, koruzo po K 870 do 875, oves po 785 do 795 K, (srbski in bosanski), slavonsko blago je nekoliko dražje. Ječmen stane K 950 do 960, fižol pisani K 950, beli pa 1020. Moka 0 K 16.60 do 16.80 z vrečo. Cena lanenemu semenu je zelo poskočila. — Sedaj se plačuje za seme K 13 do 14, med tem ko se je prodajalo pred enim tednom po K 7. Za riž ni bilo večjega zanimanja. Prodane so se le male količine po K 900.

H M E L J.

XXIII. brzojavno tržno poročilo. Zatec, dne 20. septembra 1921. Mirno — oslabljeno — 5800—6300 č. K za 50 kg. Nürnberg. Čvrsto — 6600—7400 M za 50 kg.

Živina.

Cene na mariborskem živinskem sejmu. Dne 16. t. m. se je pripeljalo na sejem v Maribor 320 prašičev in 4 koze. Cene so bile sledeče: mladi prašiči od 6 do 8 tednov stari od 90 do 180 kron; od 10 do 12 tednov stari od 220 do 380 kron; od 3 do 6 mesecev stari od 400 do 700 K; stari eno leto od 900 do 1700 K; plemenske svinje 1 kg žive teže 20 do 22 K; za zakol 1 kg žive teže 27 do 30 kron; koze komad 210 do 300 K.

Kolonijalno blago.

Amsterdam: Povpraševanje živahno. Cene rastejo. Java Robusta, izbrana in prana loko 32 c. fob, Java Robusta žetev 1920, september cif Holandija 29½ c. Padang Robusta telquel, oktober 25 c. cif Holandija, loko 28 c. fob. Palembang Robusta telquel, september—oktober 24½ c. cif Holandija. Krupno zrnata 55 c. fob. Rumenkasta Surinam Liberia 38 c. fob. Santos regular 8—8.50 M. — Santos Good 9—9.50, Santos Superior 10—10.15, Santos Extra Prime 11.50. Java Robusta Prima 8.50—9, centralno ameriške vrste 13.50—16 M pol kg. od skladišča brez carine.

Riž. Hamburg: Radi novega dovoza blaga so cene nekoliko padle, pa so se zopet popravile. Na potu sta le še dva parobroda. Cene so Burma II. 21.6 sh. (na potu). Burma A. I. 21 sh. (7.40 M) loko. Saigon september-oktober 100 kg. 88 frk. Saigon, lomljen 69 frk. Siam Gar-

den št. 1. na potu 22.6 sh. Amerikanski riž na potu: Francy Bluerose 5.50 dolarjev 100 lbs., Choice Bluerose 5 dol. Screemings 3.20 dol. po 100 lbs. Iste vrste loko 9—9.50 Mark.

Svila.

Lyon: Greges Italije extra 12/16 fr. 185—190, ler ordre 10/12 fr. 180—185, Piemont et Messine ext. 11/13 12/16 fr. 190—195, ler ordre 12.16 fr. 180. Organ-sins Italije ler ordre 28/30, fr. 185—190 2e ordre 20/22 fr. 180. Piemont et Messine extra 20/22 fr. 200—205, extra 24/26 fr. 195. Syrie ler ordre 20/22 fr. 175. Trames Italije extra 24/26 fr. 190, ler ordre 26/30 fr. 185—190. Greges Chine filatures: Soy-lun extra et I 9/11 (4 livrer) fr. 207.50, Rayon d'or extra et I 9/11 (en mer) fr. 195. Tien Zen extra 18/20 (en mer) fr. 185. Arbutus extra 15/17 (en mer) fr. 182.50. Kangourou extra et I 13/15 (en mer) fr. 180. Three dancers 2e fil 11/13 (disponible) fr. 180. H. Y. extra 11/13 (disponible) fr. 175/180, Hyacinthe 2e fil 11/13 (disponible) fr. 175. Greges Canton filatures: Yu ying 13/15 (flottant) fr. 185, Kwong cheong 13/15 (4 livrer) fr. 180, Best I 13/15 fr. 180 Best I 11/13 fr. 170, Bon I 18/22 fr. 160.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 201 — 204, Bukarešta 190 — 210, Milan 880 — 905, London 795 — 804, Newyork ček 210 — 212, Praga 258 — 256, Švica 3800 — 3900, Dunaj 12.30 — 12.70, Budimpešta 28 — 30; valute: dolarji 207 — 212, avstrijske krone 13.50, rublji 17 — 18, napoleoni 600 — 620, marke 196 — 202. — Jadranska banka 1650. Ljub. kreditna banka 820. Narodna banka 530. Trboveljska premog. družba 800.

Beograd, valute: dolarji 52.25, marke 4, lei 53, avstrijske krone 3.20; devize: London 199.50, Pariz 372, Praga 64, Dunaj 3.26, Berlin 50.75, Solun 240, Milan 224, Budimpešta 7.80.

Zürich, devize: Berlin 5.32, Newyork 5.80, London 21.60, Pariz 41.05, Milan 24.05, Praga 6.82, Budimpešta 0.75, Zagreb 2.60, Bukarešta 5.40, Varšava 0.14, Dunaj 0.50, avstrijske žigosa-ne krone 0.37.

VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-jalno blago in vsako-vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzojavi: GRELIČ.

Telefon interurb. štev. 246.

Zahtevajte cenike!

Prazne nove in rabljene vreče (djakove) v vsaki množini naj-nižje pri **FR. SIRC, KRANJ.** Kupujem suhe gobe, fižol, brl-njevo olje.

I. JUGOSLOV. TOVARNA

za gube in kovinske predmete

d. z. o. z.

Slovenska Bistrica

Oferiramo

naše prvovrstne rožene gube v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu :: s cenami brez konkurence ::

Zahtevajte cenike!

Prodaja na veliko.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatami na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

I. SANDRIN, Ljubljana, Mestni trg 6

Velika zaloga vsakovrstnega

usnja, kož, podplatov, gonilnih jerme-nov in boksa NA DEBELO.

Pristna terpentinska
:: krema za čevlje ::

NEOSAN

najboljša

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku.

„Triglav“ trgovska komisijska d. d. v Sarajevu,

prevzame zastopstva in samoprodajo od raznih ind. podjetij v Sloveniji v svrhu uveljavljanja slovenskih produktov v Bosni in Hercegovini, kakor tudi v Dalmaciji in Črni gori. Cenjene ponudbe na zgornji naslov.

Velika zaloga dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih in različnih strojev, pnevmatik in vsakovrstnih delov. P. Bajtel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se v popolno popravilo, za emajliranje z ognjem in ponikljanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Mehanična delavnica: Karlovska cesta 4.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta štev. 4, Zvonarska ulica št. 1.

FRANCOSKA! IMPORT!

Jugoslovan za Francosko išče izvozna in uvozna zastopstva. Ponudbe na: JANKO LAVRIČ, STRASBOURG, FRANCE, L'RUE CHARLES APPEL, brzojavni naslov: Slovenia Strasbourg.

SLOVENSKA BANKA

LJUBLJANA, Krekov trg 10, nasproti „Mestnega Doma“

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. . . Izvršuje se bančne posle najkulantneje.

Vplačana delniška glavnica K 30,000,000.

Telefon št. 567.

Čekovni račun št. 12,200.

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive stekla plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20—20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno vrejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Na debelo in drobno najceneje kupite
 trgovski in kanclijski
 gladek, črtan, kariran
 in kvadriran, pismeni
 v mapah in škatljah,
 ubran (Krepp), svileni,
 klosetni in ovojni
PAPIR
 razne zvezke za srednje in višje šole,
 raznovrstne kuverte in razglednice,
 čipke za stelaže ozke in v polah, kredo,
 peresa, svinčnike, radirke ter razne
 druge pisarniške in šolske potreb-
 ščine pri
L. PEVALER, LJUBLJANA,
 Židovska ulica 4.

Veletrgovina
A. Šarabon
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje
 moko
 in deželne pridelke
 raznovrstno rudninsko
 22, 10-10 vodo,
 Lastna pražarna za kavo
 in mlin za dišave
 z električnim obratom.
 Ceniki na razpolago.

Jedilno orodje

vsake vrste, kakor žlic, vilic, nožev,
 zajemalk (Schöpfer) in druge kuhinjske
 posode iz aluminija ter

svinčene plombe

dobavlja v vsaki množini

Tvornica „Cinal“, Celje.

Novoustanovljena lastna gal- vanizacijska naprava

sprejema po nizkih cenah vse pred-
 mete v poniklanje, pobakrenje in po-
 medenje. Ista prevzame tudi vsa vli-
 valna dela iz aluminija, cinka in medi
 (Messing).

Kupuje stare kovine

po najvišjih cenah.

Na debelo.

„JADRAN“

izvozna in uvozna družba d. o. o.

Ljubljana, Dunajska c. 9.

Telefon interurban 113.

PRIPOROČA:

Sladkor v kockah in kristal, kavo, čaj, Frank in
 kolinsko cikorijo, riž, milo, sodo, petrolej, bencin,
 sveče, metle, kolomaz (Koller in Breitner, Monfalcone),
 »Ilirijo« in »Jadran« kremo za čevlje, čokolado »Rudin« itd.

Najnižje cene!

Erjavec & Turk Lesene žeblice za čevlje

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
 in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
 preje Hammerschmidt (Mühleisen)
 nasproti Križanske cerkve.

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

I. C. MAYER

LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
 in deklice ter posebno izbiro najnovejših
 damskih **Franjo Cerar**, tovarna
 modelov. stamnikov
 Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za
 cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
 sprejemajo različni stari klobuki in slamniki
 v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan,
 Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega mavca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Sem-
 mering, Schottwien, Puchberg,
 Auseewiesen etc., nudi po najnižji
 ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Dular & Fabiani

veletrgovina
 manufakture

Ljubljana, skladišče Balkan.

Priporoča svojo bogato zalogo
 po najnižjih cenah.

Samo na debelo.

Medić, Rakovec & Zankl, prej: A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste
 barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno
 olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in
 mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

ODPREMNO PODJETJE STEVO TONČIČ : MARIBOR

Oddelek za razpošiljanje poštnih paketov.

GG. TRGOVCI!

Poštni pakete iz inozemstva dobite v 8 dneh zaca-
 rinjene na odrejeno mesto, ako iste oddaste na naslov

STEVO TONČIČ : MARIBOR

(Za pakete nemškega izvora je paziti na obstoječe
 carinske odredbe. — Tozadevne informacije brez-
 plačno na razpolago. — Postrežba hitra in točna.
 Za čim večje posluževanje te vrste odprave prosi
 s posebnim spoštovanjem

STEVO TONČIČ : MARIBOR

Telefon 230 in 330. — Brzjavlj: Tonspedit.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
 blagovnica na debelo